

Jan Pfeiffer /Omezený přesah/

8. 7. – 29. 7. (vernisaž 7. 7.)

Město představuje základní rámec života většiny světové populace – tomu odpovídá i pozornost, jíž se urbanismu a architektuře městského prostoru dostává v pracích výtvarných umělců. Škála současných přístupů zahrnuje různé formy intervencí, projekty založené na spolupráci s architekty a designéry nebo „klasickou“ obrazovou reflexi v celé škále médií.

V práci Jana Pfeiffera, studenta ateliéru monumentální tvorby Jiřího Příhody na pražské AVU, se zájem o architekturu rozvíjí od roku 2007. K raným výstupům patří animace Před tím, než jsem tam byl (2008), která vznikla pro projekt Cargo v bulharské Sofii. Pfeiffer v rozpohybovaných tužkových kresbách rozvíjí představy o vzhledu charakteristických míst postkomunistické metropole – pomníku osvobození, širokého bulváru, kde dobře vypadají prvomájové průvody, budovy vlakového nádraží nebo paneláku. Vychází přitom z obecného povědomí o tom, „jak to na Východě vypadá“. Kresby tak vycházejí pouze z poučené představivosti, chiméricky se před námi mění, a přitom jsou stále velmi povědomé.

Vzhledově blízká práce Prostorové vize (2010) vznikla během autorovy stáže na newyorské Cooper Union. Animace ukazují z ptačí perspektivy několik základních konfigurací městského prostoru. Od racionální sítě pravoúhlých ulic se posouváme postupně až k prázdnému prostranství, v němž pohyb lidí není předurčován již existující strukturou zástavby, ale vychází z neviditelných vnitřních sil a tlaků uvnitř lidského společenství. Odlišný přístup k modelování urbánního prostoru se uplatňuje v posledním videu zastoupeném na této výstavě, nazvaném příznačně Bez kontroly (2010). Autor v něm se zavázanýma očima staví městské panoráma. Krychle a kvádry, jednou holé, jindy ukončené sedlovou střechou, se pomalu hromadí, vrší se na sebe a pokusy o vnesení nějakého řádu se postupně nutně stávají stále agresivnější vůči již postavenému celku.

Zmíněná tři videa tvoří v rámci výstavy Omezený přesah jeden výrazný celek. Tím druhým je dvojice prací, které jsou si velmi blízké, i když na první pohled mnoho společného nemají. Nad (2010) je série devíti závěsných objektů – přesně vyřezaných siluet prázdného prostoru, který se otevírá nad uličními frontami nebo výseky městského panoramatu. Digitální tisk Dosah (2010) zachycuje autora v pozici lukostřelce napínajícího tětivu nad prolukou v jinak absolutně přehuštěném prostoru městského centra s výškovou zástavbou. Toto prázdné místo se pro Jana Pfeiffera ve struktuře města otevírá jako ingardenovské „místo nedourčenosti“ – vybízí jej k imaginativní hře, k zaplnění prostoru jiným způsobem, než je pragmatický návrh další sedmdesátipodlažní kancelářské budovy s podzemními garážemi. Podobným způsobem funguje i otevřené nebe v prvně zmíněné sérii Nad. Nabízí se našemu pohledu vysoko nad horizontem každodenního obstarávání, který je dokonale okupován střízlivým městským plánováním, jež více než čemu jinému podléhá logice zisku. Jan Pfeiffer ve svých pracích nabízí takové způsoby nahlížení a čtení městského prostoru, které se této logice vzpírají a otevírají jej namísto toho svobodné imaginativní hře.

Jan Zálešák kurátor Galerie mladých